

برنجی ییل

صافی - ۲

۱۳۳۰

دائری اورہ پارہ

تورک سوزی

برنجی

۱۷ نیاہ

۱۳۳۰

دائری اورہ پارہ

خلفہ طوغرد کیتمک ، خلق ایچون چالیشیق . . .

باش محرری : عمر سیف الدین

مدبری : مهلول ساهر

بوصاییده کی یازیلر :

خلق	عمر سیف الدین
اوتوکن اولکاسی (شعر)	کوک آلب
تجارتک استقبالی (۱) — فضله قازانچ	ن
اختیار آراباجی (کوچوک حکایه)	جوهرت فخری
تورک دنیا سنده	تورک سوزی
هفته اتی حوادث	ت . س

بیلق آبنه سی

تورکیه ایچون ۱۲ غروش روسیه و عجمستان ایچون

۲ روبله در .

اداره خانه سی : نور عثمانیه ده ، نومرله تورک یوردی

مطبعة خیریه و شرکاسی — استانبول

۱۳۳۰

يىل : ۱ صايبى ۲

يىللىقى

عثمانلى مملەكتى ايچىن ۱۲ غروش
روسىيە و عجمستان ايچىن ۲ روبلە
باشقا مملەكتلر ايچىن ۵ فرانك

صايبىسى ۱۰ پارا

تۈرك سوزى

خلقە دوغرو كىتمەك ، خلق ايچون چالاشمق . . .

هفتەدە بىر « تۈرك بوردى » طرفندە يېقىرىلماير

مدىرى جلال ساھر

ادارە خانە

استانبولده نور عثمانىيە
جادەسندە ۴۰ نومرولى
« تۈرك بوردى »

پنجشنبه ۱۷ نيسان ۱۳۳۰

بو صايبە كى بازىلار :

خلق ، عمر سيف الدين * شعر : اوتوكن اولكهسى . كوك آاب * تجارتك استقبالى (۱) : فضله قازانچ ، ن * كوچوك حكاية :
اختيار آراباجى ، جودت فخرى * تۈرك دنيا سنده : مرحوم توقايفك يىللىقى . مكاتبلىرى نصل قاپاتيورلر ، مينسكى مسلمانلرى .
شهرلرلر آدلرىنى دكيشديرىيورلر ، تۈرك سوزى * هفتەلىق حوادث ، ت . س

فضله قازانچ

هرگون گوريورزكه، اكمك، ات، البسه و سائر شيلر بهالاشيور؛ بالفرض، بوگونكى ات فيأتى ايله اون سنه اولكى فيأت آراسنده يوزده اللى فرق وارد و بوفوق، اون سنه صوگرا يارم مثلى زياده له شه جكدرد. بونك اثباته لزومى يوق! يالگىز سببى بيلمك لازم. بومعامله ده اكمك مهم سبب، قازانچك زياده لشمه سيدر؛ شبهه سزكه، برآز غريب گلدی. ديهه جكسگزكه، بزم صنعتكارلر يمزك بوگونكى قازانچلرى اُسكى زمانه نسبتله جوق آزدرد، حالبوكه بوگون، هرشى بهاليدرد، يعنى، قازانچ ايله يينه جك شيلر عىنى درجه ده بولونميور؟ تورك تجارتى ايچين دوغرو اولان بومطالعاه، تجارت عالمى ايچين دوغرو اولاماز. آوروپاده اولان بوتجارت عالمى، بى ده چنرله مشدر؛ داهاي، داهاي، داهاي، صاغلام، داهاي اوجوز ماللرى همىز آلييور، گيورز، بيبورز و قوللائييورز و بوسورتله هنوز بزده تشكىل اتمين تجارت عالمى ايچنه گيريورزكه، بوعالمده بزم بر استناد. كاهىز اوليور وياواش وياواش مى صنعتكارلر يمزى، برسيل گيى، باصوب گوتورييور. ايشته هر كسه مالى صانان بوتجارت عالمى قازانييور، عىنى رايچ بهاليلغه مقابل قازانييور. زيرا، فضله قازانچ ايچين (عمل) و (ثروت) گيى ايكي شيدن استفاده ايدلييور، مثلا برقونديراجى، هم كنديسى ايشله يهرك قازانييور و هم ده قازاندينى پاره ايله بر (قواوپه راتيف) شركشك بر قاج حصه سنه اشتراك ايدلييور و تكرار استفاده ايدلييور، اگر فضله پاره بريكديرمش ايسه، بش آلتى (قواوپه راتيف) شركته ده اشتراك ايدلييور. ايشته، بوگونكى مصرفه گوره كار!.. حالبوكه، بزده بويله اولمسيور، بالفرض اوزون چارشى

مسئله سنى آكلاتام: اُسكى زمانده، اوزون چارشينك ايشى گوزهل ايمش، مملكته محتاج اولدينى تحت ايشلرى، دوكمه ايشلرى، آغزلق، دامه تحتسى، طاوله تحتسى و سائر گيى شيلر ياييلير، صاتيليرمش. فقط بو ايشا، داهاي اوجوز بر فيأت ايله آوروپادن گيتريلنجه اوزون چارشى ايشلر لگه باشلادى؛ آوروپا معمولاتى ايله رقابت ايدمسيوردى. چونكه، اوزون چارشى ده، هر دكان آرى آرى ايش گورييور و آل ايله بر طاقم ابتدائى آلتلر ايله چاليشلدينى ايچين معمولاتنك فيآتيله آوروپا معمولاتنك فيأتى آراسنده بويوك برفرق بولونمسيوردى؛ نهايت، مشترى سىز قالدى و فقيرلشدى. حالبوكه، اگر بوايشجيلر بر ايشلر و بر شركت عقدايتسولردى، در حال بر مؤسسه تشكىل ايدمسيولردى. زيرا، ايشجيلر حاضر ايدى؛ سرمايه ايسه، اولادكانلرك متفرق سرمايه لرى بر اساس تشكىل ايدر؛ بالاخره، شركت خيره، ترامواى شركتى و سائر «قواوپه راتيف» شركتلى گيى بر جوق حصه ايچين خارجى مشترىلر بولوناييليردى؛ بوجهدن هيچ شبهه ايديله مەلیدر. زيرا هر كس مأمور، عسكرك، ايشجى، بقال و سائر انسانلر بر قاج يردن پاره قازانچ احتياجى حس ايدلييورلر، چونكه بر يردن قازانچ، او مصرفى قورومسيور، متشبثلر، بوجهى عقللرندن چيقاراماليدرلر.

بويله بر ايشجى شركتنده آوروپا آلتلرى ماكنلر و سائر قوللانچ ايجاب ايدرد؛ فقط، ظن ايديله سينكه، هر شيدنى ماكنه ياپار. خايير!.. بر فابريقه ده، آل ايشى اساسدركه اصنافز بوندن صيقينى چكميزلر. ماكنلرك اداره سى ايچين ايسه، آوروپادن عمله، مهندس گيترتمك قولايذر و سائر ملتدره بويله يامشلدرد. مثلا روسلر: بونلر ده بزم گيى ماكنه علمندن كرى قالدقلى ايچين فابريقه لرى آوروپالى مهندسلرله اداره ايدلييورلر و قازانييورلر. بيله لمكه، آوروپالى پاره قازانچ ايچين

جهنمده بيله چاليشير؛ بومسئله دن صيقينى چكلمز.

سرمايه، ايشجى و متخصصى اولدقدن صوگرا قازانچه باشلانير. شيمدى قازانچ مسئله سنى تدقيق ايدلم. بويله بويوك مؤسسلىر ايچين قازانييورلر!..

سببى: بويوك ايشلرله تشبث ايدرلر و مشترى بولدقدن صوگرا ايشلرلر. مثلا، بر حكومتك، بر جمعيتك، باشقه بر مؤسسەنك، بر تجارتخانه نك متعهدى اولورلر و ماللرى فابريقه ده قالماز. صوگرا، يكي يكي شيلر كشف ايدرلر؛ و جوق ايش گوردكلى ايچين مصرف دها آزدرد؛ بر مالى اوجوز صاتارلر، آليجي زياده له شير. حالبوكه، بر دكانچى مشترى بولونجه يه قادار بر جوق شيلر ياپار؛ (ثروت و ايش) دن عبارت اولان بوم معمولاتى ده بر جوق سنلر دكاننده قالير، صاتيلماز. بوبر ضرردر؛ فابريقه ده ايسه، بويله بر شى يوق.

ايشته، مؤسسەنك ايچى يوزى بللى اولدى. شيمدى اوزون چارشى اصنافك قازانچى حساب ايدلم:

- ۱: فابريقه ده ايشلر دكلى ايچين بريوميه آلاچقلىر.
- ۲: فابريقه نك سرمايه سنه اشتراك ايتدكلىر ايچين عمومى كاردن ده استفاده ايدم جكلر.

بو، بردقيقه ده ايكي دقيقه لق كارله بوگونكى بهاليلغه قارشى گلمير؛ دكان قازانچى ايله گلميز.

اوزون چارشى حقنده سويلديگمىز تجارت اصولى؛ سارايشلدرد ده تطبيق ايديله ييلير. مثلا، بقاللق، سراجلق باقيرجيلق، تحافيه جيلك و سائر صنعتلردن فضله قازانچ ايچين بر طاشله ايكي قوش ارمق اصوله تشبث اتمه ليدرد. زيرا، متفرق و فرد سرمايه سيله اداره ايدليك ايسته نيلىن دكانلر، ياشاياماز؟ تجارت عموميله شيبور.

بوجهى ديكر بر مقاله ده گوستره جكلر.

..

كوريورك مطابه

اختيار آرابه جى

اونى، آشاغيدن دوغرو گلن فاصله سىز، بوغوق سسلريله بلكليوردم.. خفيف برغيچيرتى و نال طيقيرديسى آراسنده اونك بر پارچه ده رجا ايدلييور گيى هاقيران اصرلرى، جاده نك انسان سى آزاريشان عظمتلى گورولتولرند بر فوق العاده لك ياپيوردى..

كوشه نك باشندن چيقدى: بواختيار بر آراباجيدى.. هر آديمده دورمق، ديگلمك ايسته ين عاجز بريگيراييله، يوكلو آرابه يى عادتاً برابر كوروكلورلر، بر آديم داهاي آتمق ايچين صانكه قوتلرينك صوك دامله سنى ده آقيتمق ايستيورلردى.

رنگى اوچش ماوى بريازمه ايله سوسله ديگى پنه لشمش يوسكولسز فنسك تماميله قاباتامدينى اُسمر آلنده بر جوق چيز گيلر، ياشامق و قازانچ دردينك انصافسز يارمقلىريله چكيلن درين، بوشوروق چيز گيلر.. توز، طوراق، و بلكه گوز ياشيله رنگى غيب ايتش صقانده صايلماز بياضلر واردى..

نه ايله دولو اولدقلىرى بيلمه ديگم چوواللر و كوفه لرك قوجامان بريغىيله اورتديگى آراباي، ايلرله تعمير ايديلش طاقلىرى و ديزگينلىرى اوزرندن دوشه جك گيى دوران بوسيسقه بيگير، نچره نك اوگنه قدر طاشيه بيلدى و نهايت دورديلر..

أولا اوگما، صانكه تولومك آللى و ديشلرى گورونيورمش حسنى ويره جك قدر، كيكلىرى ديشارى فيرلامش اولان بويگيرك طاشيدنى آراباي، بوقدر جوق يوكله ديگى ايچين قيزدم.. فقط، كيم بيلير، آشاغيدن بازارده ناصل كندى بگنمش، طمعكار بر تاجر بونى چاغيرمش «يا هيسنى، يا هيسچ برى!» ديهه قاشلرىنى چاته رق بوجوواللرى، كوفه لرى گوسترمشدى.. او ده صباحدن بى